

Handläggare
Karolin Bogren Gavling**Till**
Spånga – Tensta stadsdelsnämnd

Förskoleundersökning

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av förskoleundersökningen 2018 avseende stadsdelens kommunala förskolor.

Per Kjellander
StadsdelsdirektörConnie Stålhäll Wallin
Avdelningschef

Sammanfattning

Origo Group har på uppdrag av Stockholms stad genomfört brukarundersökningar i förskolan 2018.

För de kommunala förskolorna i Spånga - Tensta är svarsfrekvensen 79 procent vilket är samma resultat som 2017.

Undersökningen är en totalundersökning och riktas till samtliga vårdnadshavare med barn i förskola i Stockholm stad.

Undersökningen består av 29 frågor fördelat inom fem olika områden.

I Spånga-Tensta har resultatet inom samtliga fem områden sjunkit vilket ligger i paritet med stadens resultat.

Förvaltningen avser att prioritera arbetet inom områdena; utveckling och lärande, samverkan med hemmet, normer och värden och jämställdhet.

Bakgrund

Stockholms stad genomför årligen en brukarundersökning i stadens alla förskolor och familjedaghem. Origo Group har på uppdrag av Stockholms stad genomfört brukarundersökningar i förskolan 2018. Vårdnadshavare till alla barn som är inskrivna i förskoleverksamheten ombeds att genom en enkät bedöma kvaliteten på förskolan där barnet går. Syftet med undersökningen är att utveckla den pedagogiska kvaliteten i varje enskild förskola. Resultaten används även för att underlätta valet av förskola för vårdnadshavare i Stockholms stad genom att resultatet publiceras på stadens hemsida, stockholm.se

Ärendet

Undersökningens genomförande och utformning

Undersökningen är en totalundersökning, vilket innebär att stadsdelsområdets alla förskolor och familjedaghem deltar oavsett regiform. Undersökningen genomfördes med hjälp av postala utskick. Totalt genomfördes tre utskick där utskick 1 och 2 innehöll en webblänk och personliga inloggningsuppgifter. Utskick tre innehöll även postal enkät samt ett portofritt svarskuvert. 2018 gavs i förekommande fall båda vårdnadshavarna möjlighet att besvara enkäten. I de fall båda svarade vägs svaren ihop till ett genomsnitt. I resultatet såväl som svarsfrekvens beräknas svaren som ett svar per barn.

Förskoleundersökningens resultat redovisas utifrån vårdnadshavarnas omdömen för de kommunala förskolorna i stadsdelen. Jämförelsesiffrorna med staden totalt avser stadens förskolor i kommunal regi. En jämförelse över tid görs där det är möjligt.

Undersökningen genomfördes mellan 5/2-15/4.

Frågeområden

Enkäten består av 29 påståenden/frågor indelade i fem olika områden med svarsskalan 1 (instämmer inte alls) – 5 (instämmer helt) och vet ej.

Områdena är följande:

- Utveckling och lärande (7 påståenden/frågor)

- Normer och värden samt barns inflytande (7 påståenden/frågor)
- Samverkan med hemmet (9 påståenden/frågor)
- Kost, rörelse och hälsa (3 påståenden/frågor)
- Nöjdhet, trygghet och rekommendation (sammanfattande omdöme) (3 påståenden/frågor)

Svarsfrekvens

Totalt antal svarande i stadsdelens kommunala verksamhet var 1368 stycken, vilket ger en svarsfrekvens på 79 procent att jämföras med stadens 71 procent. Antal svar är samma som föregående år.

Tabellen nedan redovisar svarsfrekvens för kommunala förskolor i Spånga-Tensta jämfört resultatet för stadens kommunala förskolor.

	Svarsfrekvens 2016	Svarsfrekvens 2017	Svarsfrekvens 2018
Stockholms stad, kommunal regi	71 %	69 %	71 %
Spånga – Tensta, kommunal regi	78 %	79 %	79 %
Spånga – Tensta, flickor	78 %	80 %	79 %
Spånga – Tensta, pojkar	77 %	78 %	78 %

Resultat index områden

Index per område är en sammanvägning av andelen nöjda (betyg 4+5) per aktuellt frågeområde och mäts i skalan 1-100.

Tabellen nedan redovisar en jämförelse över hur index har förändrats sedan 2016 i Spånga-Tenstas kommunala förskolor jämfört med kommunala förskolor totalt i staden.

	Spånga- Tensta 2016	Spånga – Tensta 2017	Spånga – Tensta 2018	Stockholms stad 2017	Stockholms stad 2018
Sammanfattande omdöme	85	88	86	87	86
Utveckling och lärande	78	82	79	80	83
Normer och värden	88	91	87	90	89
Samverkan med hemmet	84	87	85	85	83
Kost, rörelse och hälsa	77	80	78	81	80

Resultat från de olika områdena

Utveckling och lärande

Index för området är 79 vilket är en minskning från 82 föregående år. Nöjdast är vårdnadshavarna med påståendet *Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i alla former*. Nöjdheten hos vårdnadshavarna är 86 procent jämfört med 89 procent föregående år. Trots minskningen med tre procentenheter är resultatet fortsatt högt.

Inom detta område är det störst differens mellan årets och föregående års resultat. Resultatet för indexområdet utveckling och lärande har sjunkit med fyra procentenheter från 82, 2017 till 78, 2018. Resultatet har sjunkit mellan två till fyra procentenheter på sex av de sju frågor som ställs inom området. En möjlig orsak till ett minskat resultat kan vara det gemensamma temat som pågår i samtliga stadsdelens förskolor, *Vad kan barns möte med konst och naturvetenskap bli?* Temat har under året haft ett stort fokus på konst och skapande varför andra läroplansområden kan ha uppfattats som att de hamnat i bakgrunden. Förskolorna arbetar utifrån alla läroplanens områden men kan i sitt fokus på temat inte varit lika tydliga i sin information kring alla delar. Därför är kommunikation och information till vårdnadshavarna om projekterande arbetssätt ett utvecklingsområde.

Det påstående som ökat mest inom området är *Jag upplever att mitt barn använder digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande* (68 procent mot 64 procent 2017). Under detta påstående har vi dock flest vet ej svar. Att det positiva omdömet ökat kan bero på förskolornas arbete med förberedelser av införandet av Skolplattformen. Vi behöver dock arbeta vidare med att informera vårdnadshavarna kring det digitala arbete som pågår.

Normer och värden

Index för området är 87, vilket är en minskning från 91 föregående år. Normer och värden är området med högsta indexvärdet.

Nöjdast är vårdnadshavarna med påståendet *Jag upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning*. Nöjdheten hos vårdnadshavarna är 90 procent jämfört med 91 procent föregående år. Trots minskningen med en procentenhet är resultatet fortsatt högt.

Diskriminering

I undersökningen finns två frågor gällande diskriminering. Den ena gällande vårdnadshavarnas upplevelse av diskriminering av sitt barn. Den andra gällande upplevelsen av att som vårdnadshavare ha blivit diskriminerad. Vid upplevd diskriminering besvaras även följdfrågorna *Vilken av följande sju diskrimineringsgrunder var orsaken till att du upplevde att ditt barn har diskriminerats av förskolans personal? Och/eller Vilken av följande sju diskrimineringsgrunder var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad i kontakt med förskolans personal?*

På påståendet/frågan *Upplever du att ditt barn har diskriminerats i förskolans verksamhet* svarar 98 procent av vårdnadshavarna att de inte upplever att deras barn har diskriminerats i förskolans verksamhet. Funktionsnedsättning är den av de sju diskrimineringsgrunderna som vårdnadshavarna upplever som den största grunden till den upplevda diskrimineringen, även svarsalternativet vill ej uppge/vet ej ligger högt.

Vårdnadshavare till pojkar ser funktionsnedsättning och ålder som den största grunden för diskriminering (21 procent mot flickornas 13 procent) och (21 procent mot 6 procent). Vårdnadshavare till flickor ser könsöverskridande identitet eller uttryck (19 procent mot 0 procent) och religion eller trosuppfattning som största grunden för upplevd diskriminering (19 procent mot 7 procent). Vårdnadshavare till pojkar har ett högre resultat på alternativet vill ej uppge/vet ej (34 procent mot flickornas 26 procent).

När det gäller upplevelsen att barn har diskriminerats finns ingen skillnad mellan flickor och pojkar (98 procent svarar nej). Däremot finns en skillnad i att ta upp händelsen med personalen på förskolan, vid upplevd diskriminering av barn, (54 procent för pojkar och 76 procent för flickor). Skillnaden i resultatet kan vara en faktor till att resultatet på påståendet *Jag upplever att personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt* (86 procent för pojkar och 89 procent för flickor) har förändrats sedan föregående år och att flickornas vårdnadshavare har en större

nöjdhet jämfört med pojkarnas vårdnadshavare. Att jämföra med 2017 års resultat där resultatet för pojkar var 93 procent och för flickor 92 procent. Orsaken till detta förändrade resultat är något som behöver analyseras vidare.

Orsaken till att vårdnadshavare till flickor i större utsträckning än vårdnadshavare till pojkar tar upp upplevda händelser av diskriminering är något som behöver diskuteras vidare i stadsdelsområdets förskolor. Även bemötande är ett fortsatt utvecklingsområde.

På påståendet/frågan *Upplever du att du som vårdnadshavare har diskriminerats i kontakt med förskolans verksamhet* svarar 98 procent av vårdnadshavarna att de inte upplever att de själva har diskriminerats i kontakt med förskolan. När det gäller vårdnadshavarnas egen upplevelse av diskriminering svarar de att kön utgör den största grunden för upplevd diskriminering och även svarsalternativet vill ej uppge/vet ej ligger högt. När det gäller upplevelsen av att vårdnadshavare diskriminerats i förskolans verksamhet finns ingen skillnad i resultatet mellan kvinnor och män (98 procent svarar nej).

Samverkan med hemmet

Index för området är 85 vilket är en minskning från 87 föregående år. Här ligger stadsdelsområdet högre i indexvärdet jämfört med staden totalt (85 mot stadens 83). Trots minskade resultat inom detta område har Spånga – Tensta näst högst index av alla stadsdelsområden i staden på följande tre frågor: *Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs* (77) samt *Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten (genom utvecklingssamtal, föräldramöten och andra forum)* (82) samt *Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten* (87).

Föräldrasamverkan har varit ett fokusområde och nya samverkansformer har utvecklats. Genom att nya samverkansformer skapas finns en möjlighet att nå fler vårdnadshavare och skapa utrymme för en större delaktighet. För att bibehålla och höja resultatet är föräldrasamverkan och dialog med vårdnadshavarna ett fortsatt prioriterat område.

Införandet av Skolplattformen kommer att erbjuda utökade möjligheter att synliggöra, följa upp och utmana barns lärande. Även kommunikationen mellan hem och förskola utvecklas genom Skolplattformen och vårdnadshavarna får utökade möjligheter att kommunicera med förskolan.

Kost, rörelse och hälsa

Index för området är 78 vilket är en minskning från 80 föregående år. Mest nöjda är vårdnadshavarna med påståendet *Jag upplever att mitt barns förskola serverar en varierad och näringsrik mat* (82 procent). Resultatet är detsamma som föregående år. Förskolorna har haft fokus på området kost, rörelse och hälsa genom bland annat hälsoveckor och öppet kök där vårdnadshavarna blivit inbjudna och fått information kring den kost som serveras i förskolan. Orsaker till att resultatet sjunkit sedan 2017 är något som kommer analyseras vidare.

Förvaltningen kommer fortsatt arbeta vidare med området kost, rörelse och hälsa genom tydligare information till vårdnadshavarna kring kost och fysisk aktivitet på förskolorna.

Sammanfattande omdöme

Index för området är 86 vilket är en minskning från 88 föregående år. Resultatet har minskat för alla tre påståenden inom området nöjdhet, trygghet och rekommendation.

Mest nöjda är föräldrarna med påståendet *Jag upplever att förskolan i sin helhet är trygg och säker för mitt barn* (88 procent mot 91 procent 2017).

KF –indikator

KF- indikator är andelen nöjda (betyg 4+5) svar på frågan *Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola* och mäts i skalan 1-100.

Tabellen nedan redovisar en jämförelse över hur KF – indikatorn utvecklats i Spånga – Tenstas kommunala förskolor under den senaste treårsperioden. Även resultatet för Stockholms stads kommunala förskolor totalt 2017 och 2018 redovisas.

	Spånga – Tensta 2016	Spånga – Tensta 2017	Spånga – Tensta 2018	Stockholms stad 2017	Stockholms stad 2018
KF - indikator	84	89	85	88	85

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen analys och kvalitet i samarbete med avdelningen förskola.

Jämställdhetsanalys

Resultatet visar att vårdnadshavare till flickor och pojkar är generellt lika nöjda med verksamheten. I svar där skillnader finns är den liten, mellan en till tre procentenheter.

I ett påstående är dock skillnaden fyra procentenheter, frågan gäller *Jag upplever att mitt barn använder digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande*. Vårdnadshavarna till pojkar har svarat mer positivt än vårdnadshavare till flickor på detta påstående (70 procent mot 66 procent). En möjlig orsak till den skillnaden i resultatet kan vara att pojkar ges större möjlighet och mer utrymme till att använda digitala verktyg i förskolan. Det kan även vara så att vårdnadshavare till pojkar får tydligare information kring det digitala arbete som pågår i förskolan.

Vårdnadshavare till flickor visar marginellt en större nöjdhet i frågan *Jag upplever att personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt* (89 procent mot 86 procent). Resultatet på denna fråga har ändrats från föregående år då pojkarnas vårdnadshavare var mer nöjda än flickornas vårdnadshavare (93 procent mot 92 procent).

Orsaken till dessa skillnader i nöjdheten hos vårdnadshavare till pojkar och vårdnadshavare till flickor är något som behöver diskuteras vidare i stadsdelsområdets förskolor. Frågor som behöver analyseras vidare är hur vi bemöter flickor och pojkar och deras vårdnadshavare. Ger vi olika information kring dagen på förskolan och utmanas barnen i att prova nya material och nya lekar. En ytterligare aspekt är att analysera om pågående samhällsdebatter påverkat vårdnadshavarnas syn på flickor och pojkar i förskolan. Ett av våra identifierade utvecklingsområden är arbetet med jämställdhet i förskolan.

Nationell granskning jämställdhet

Skolinspektionen har granskat förskolans arbete med jämställdhet och i deras rapport med samma namn (från 2017) har de kommit fram till att jämställdhetsuppdraget inte genomsyrar verksamheten i de granskade förskolorna och att personal och övervägande del av förskolecheferna arbetar med alla barns lika värde, individ och likabehandlingsplan men att genusperspektivet inte tas med i planering och dialoger kring verksamheten.

*”Jämställdhetsuppdraget är inte tydligt och väldefinierat i förskolorna och kan därför inte användas på ett synligt sätt i det dagliga arbetet. Det är ett tämligen osystematiskt jämställdhetsarbete som sker i förskolorna och det finns en risk att stereotypa könsnormer och könsstrukturer förs vidare till barnen”
Förskolan arbetet med jämställdhet 2017 (s.6).*

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsområdet har ett fortsatt gott resultat i årets undersökning även om vårdnadshavarnas nöjdhet minskat sedan föregående år (85 procent mot 89 procent 2017). Den minskade nöjdheten ligger i paritet med stadens resultat (85 procent mot 88 procent 2017). Svarsfrekvensen är fortsatt hög och förvaltningen fortsätter sitt arbete för att bibehålla och öka nöjdheten ytterligare.

På tre av förskoleundersökningens 29 påståenden/frågor har Spånga-Tenstas kommunala förskolor näst högst index av alla stadsdelsområden i staden: *Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs (77)* samt *Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten (genom utvecklingssamtal, föräldramöten och andra forum) (82)* samt *Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten (87)*.

Resultatet har analyserats i respektive verksamhet samt i förskolans ledningsgrupp. Ett pågående arbete är att redovisa resultatet i respektive verksamhet samt att kommunicera detta med vårdnadshavarna.

Förvaltningen avser att prioritera arbetet inom områdena utveckling och lärande, samverkan med hemmet, normer och värden och jämställdhet.

Bilagor

1. Stockholm stad Förskoleundersökning 2018, staden totalt
2. Stockholms stad Förskoleundersökning 2018, Spånga – Tensta